

JLS-Nytt

Jämtlands Lokahistoriker och Släktforskare

Nr 1 - 2015

Årg. 36 Nr 140

KALLELSE TILL ÅRSMÖTE och JUBILEUMSMIDDAG

Medlemmarna i föreningen Jämtlands Lokahistoriker och Släktforskare kallas härmed till ordinarie årsmöte.

Motioner och förslag till årsmötet skall vara styrelsen tillhanda senast 1 månad före årsmötet.

Plats: Hörsalen "Snäckan". Ingång 6 på Östersunds sjukhus (nås via sjukhusparkeringen)

Tid: Tisdag den 14 april 2015. Samling kl 17.30. Efter årsmötet kåserar Bengt "Budda" Eriksson om episoder ur sina tre utgivna böcker.

Årsmöteshandlingar utdelas på mötet men finns även på vår hemsida.

Direkt efter årsmötet skall vi fira föreningens 70 år med en

JUBILEUMSMIDDAG

med musikunderhållning

Plats: Restaurang Kajutan, Östersunds sjukhus, ingång som ovan

Meny: Exotisk planka med potatisgratäng och vaniljpannacotta med limemarinerade hallon.

Bordsvatten/lättöl. Kaffe.

Kostnad: Medlem betalar 170 kr, övriga (anhörig/vän, ej medlem) betalar 215 kr, som betalas vid anmälan enligt nedan, till föreningens plusgirokonto 28 91 92-7.

Anmälan: Senast den **25 mars 2015** till Maud Tornving, helst via e-post maud.tornving@telia.com eller tfn 063-10 19 41/076-819 14 96 eller till Kerstin Ellert, e-post kerstin.ellert@nacksta.com eller tfn 063-77 02 21/070-571 28 07.

Anmäl också eventuell födoämnesallergi.

VÄLKOMMEN!

STYRELSEN

Ordförande

Kerstin Ellert, Näcksta 276
830 23 Hackås, 063-77 02 21
kerstin.ellert@nacksta.com

Vice ordförande

Ingegerd Richardsson
Sollidenv. 73, 831 43 Östersund
063-12 30 52
ingegerd.richardsson@gmail.com

Sekreterare

Pia Björnhed, Allégatan 20 K
831 37 Östersund, 063-10 27 76
pia@bjornhed.se

Kassör

Maud Tornving, Nyponvägen 21
831 62 Östersund, 063-10 19 41
maud.tornving@telia.com

Ledamöter

Kerstin Grahn Brogränd 22 A,
831 41 Östersund
063-51 94 25
kerstin.e.grahn@gmail.com

Kurth Malmberg, Gärde 220
834 98 Brunflo, 063-205 92
kurthmalmberg@hotmail.com

Bo Svartholm, Frimans Väg 18
832 54 Frösön, 063-442 86
jamtrötter@gmail.com

Ersättare

Brita Brännström, Hallonv. 27
831 62 Östersund, 063-12 62 25
hob.brannstrom@spray.se

Wido Lith, Ränstmästarv. 6,
832 44 Frösön, 063-51 37 19
wido_lith@hotmail.com

Jenny Henriksson
Tångeråsen 234, 83051 Offerdal
jennyhenriksson77@gmail.com

Om ni ändrar adress för post eller mail, eller önskas tidskriften istället som PDF-dokument (i färg) kontakta kassören (se ovan).

Revisorer

Villy Wiklund, 063-12 03 81
Örjan Löf, 063-51 93 88

Revisorsuppleant

Elsa Åsberg, 063-12 08 18

Redaktör o webbredaktör

Bo Svartholm, Frimans v 18
832 54 Frösön
063-44286, 070-627 6073
jamtrötter@gmail.com

Redaktionsgrupp

Inger Jonasson, Roddarv. 14 C
831 52 Östersund, 070-518 5548
inger.jonasson@comhem.se

Margareta Olsson, Ärtvägen 120
831 62 Östersund, 063-12 15 47
margareta.olsson@lillsjon.net

Valberedning

Eva Eklund 063-621 57
Elsa Axelsson 063-12 35 94
Gun-Marie Blomqvist, 063-12 33 91

Träffvärdar

Gun-Marie Blomqvist, 063-12 33 91
Inger Jonasson, 070-518 5548
Elisabeth Jämtning 063-304 84
Elsa Axelsson 063-12 35 94

Programgrupp

Inger Broman 070-344 06 61
ingbroman@gmail.com
Eva Sundin 070-689 92 62
tangtorpet@home.se
Kerstin Ellert, se ovan

Medlemsavgift 2015

Fullbetalande medlem 175:-
Familjemedlem och ungdom
(under 25 år) 50:-
JLS plusgiro 28 91 92-7 samt
bankgiro 715-6706.

Sid

- 3 Ordföranden har ordet**
4 Vilket DNA-test skall jag välja?
6 Skrivarkurs på Landsarkivet
8 Om hundra år er allting glemt
9 Släktforskningens dag 2015
10 Presentationer
11 Ny släktforskarförteckning
11 Kommande program

Hemsidesadress

www.genealogi.se/jamtland

Besöksadress:

Landsarkivet,
Arkivvägen 1, ÖSTERSUND

Postadress: c/o Riksarkivet,
Landsarkivet, Arkivvägen 1, 831 31
ÖSTERSUND

JLS-Nytt utkommer 4 gånger/år, cirka den 20:e i månaderna februari, maj, augusti och november. Artiklar, efterlysningar mm skickas till någon i redaktionsgruppen via e-post eller vanlig post. OBS! Ange alltid källorna till de inskickade artiklarna.

Tips och idéer om innehållet tages tacksamt emot.
Manusstopp till nästa nr är 20 april 2015.

Eftertryck av texter endast med författarens tillåtelse.
Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insända bidrag.

Upplaga 310 ex

Ansvarig utgivare är Kerstin Ellert
Näcksta, Hackås
Redaktör: Bo Svartholm, Frösön
Tryck: Daus tryckeri Östersund

Ordföranden har ordet

Tänk att JLS har funnits i 70 år. Tänk att det fanns intresserade släktforskare i Jämtland redan 1945 när föreningen startade. Antalet medlemmar 1945 var 53 st. En forskarförteckning gjordes bestående av 12 medlemmars forskningsinriktning. En av föreningens uppgifter var också att samla genealogisk litteratur. På den tiden var det nästan enbart män som släktforskade och den första styrelsen bestod bara av män med bokhållaren Albin Johansson som ordförande mellan 1945 och 1964. Det dröjde ända till 1980 innan föreningen fick sin första kvinnliga ordförande. Det var Irma Ridbäck och Birgit Wikström som alternerade på ordförandeposten under 10 år. Numera är minst hälften av släktforskarna kvinnor.

Elis Svensson var JLS-Nytts första redaktör. Medlemstidningen har sedan dess utökats med ett antal sidor och innehåller numera många intressanta artiklar.

Efter en nedgångsperiod så ökade verksamheten igen på 1980-talet och föreningen har numera medlemsmöten två gånger i månaden och ett par utflykter varje år. Dessutom har vi deltagit i Expo Norr samt Släktforskningens dag, Arkivens dag och Kulturarvsdagen tillsammans med Landsarkivet och DIS-Mitt. Högsta antalet medlemmar hade JLS åren runt 2005, då vi hade över 500 medlemmar.

Höjdpunkten nådde vi 2004 när vi arrangerade Släktforskardagarna för hela landet på Folkets hus i Östersund. Utställningar och massor med föredrag som drog flera tusen besökare från hela landet.

Numera är det ju lätt att forska eftersom så mycket material är digitaliserat och man kan sitta hemma vid sin egen dator och forska. Tidigare fick man läsa i originalböckerna som då fanns kvar i varje socken. Det kunde bli långa resor om man skulle forska på en socken i en annan del av Sverige och även långa resor till olika Landsarkiv för att titta på material. Sedan kom mikrokorten som man kunde läsa i forskarsalar, på bibliotek eller hemma om man hade en egen läsapparat.

Släktforskningsmaterialet har blivit lättillgängligt och populariteten ökat inte minst genom de TV-program som sänts under flera år som "Vem tror du att du är" och "Allt för Sverige".

Ett mycket populärt radioprogram är "Släktband" som har sänts en gång i veckan under många vintrar. I årets första två program så finns Jämtland med. Det första programmet efter helgerna handlade om Nils Magnus Fastborgh i Östersund och i program två, som handlade om Selma från Ammarnäs, berättade förre Landsarkivarien i Östersund Lars Rumar om nybyggen i Norrlands inland. "Släktband" finns att lyssna på på SR-play och som podcaster i din mobil eller din iPad. "Släktband" räddades kvar för några år sedan då SR ville lägga ner programmet. Det blev enorma protester och jag hoppas programmet är räddat för all framtid.

Kerstin Ellert

Vilket DNA-test ska jag välja?

Av Peter Sjölund, Härnösand

Den vanligaste frågan från den som är nybörjare inom DNA-släktforskning är "Vilket DNA-test ska jag välja?" Och det enkla svaret är: "Det beror på vilket syfte du har med att göra ett DNA-test i din släktforskning". För att försöka hjälpa till i valet presenterar jag här nedan ett "test av tester".

Det finns flera företag som gör DNA-tester för släktforskare, men för enkelhetens skull fokuserar jag här bara på Family Tree DNA i Houston, Texas. Detta dels för att det är absolut vanligast bland svenska släktforskare att testa sig hos dem och dels för att de har det bredaste utbudet av DNA-tester för släktforskning. Det finns tre typer av DNA-test, som testar olika delar av ditt DNA:

Testet Family Finder –"autosomalt" DNA

Här testas närmare en miljon positioner i ditt DNA. Med detta kan du hitta nu levande släktingar (upp till 10-männingar) via alla grenar i ditt anträd. Andra testade personer, som DNA visar att du är släkt med, visas i en lista tillsammans med kontaktuppgifter. Normalt brukar man få träff på 100-600 personer. Det är sedan väldigt spännande att försöka pussla fram exakt hur man är släkt med sina "DNA-kusiner".

Testet Y-DNA

Här hittar du andra testade personer som är släkt med din raka fädernelinje via sin raka fädernelinje. Du får även reda på hur din rakt uppstigande fädernelinje migrerat från Afrika för 100 000 år sedan till där du finns idag. Det är väldigt intressant, eftersom

du dels får veta vilken gren av mänsklighetens manliga släkträd du tillhör och dessutom bidrar till den forskning som just nu pågår om hur Sverige och Skandinavien en gång befolkades. Som kvinna har du ingen Y-kromosom, så du kan tyvärr inte testa Y-DNA. Men om du har en bror, så kan du låta honom testa, eftersom han har ärvt pappas Y-kromosom.

Testet mtDNA

Här hittar du andra testade personer som är släkt med din raka modernelinje via sin raka modernelinje. Du får även reda på hur din rakt uppstigande kvinnolinje migrerat från Afrika för 100 000 år sedan till där du finns idag. Både kvinnor och män bär på mtDNA och kan alltså testa detta. Det är väldigt intressant, eftersom du dels får veta vilken gren av mänsklighetens släkträd du tillhör och dessutom bidrar till den forskning som just nu pågår om hur Sverige och Skandinavien en gång befolkades.

Rekommenderade tester

Om du är man: Testpaket Family Finder + Y-DNA67.

Om du är kvinna: Testpaket Family Finder + mtFull-

Sequence. När detta skrivs kostar Family Finder 800 kronor, mtFullsequence 1.600 kr och Y-DNA67 2.150 kr.

Vill du börja lite försiktigare beställer du enbart testet Family

Finder. Du kan alltid beställa fler tester senare, eftersom FTDNA behåller ditt DNA-prov i sina frysar i 25 år.

Beställer och betalar med kort gör du på Internet: www.familytreedna.com/products.aspx

Här nedan har jag betygsatt från 0 till 5 användbarheten för olika behov. En sådan här sammanställning är naturligtvis lite förenklad för att bli överskådlig för den som är nybörjare, men ger förhoppningsvis en bra grund när du ska välja dina första DNA-test.

För maximal nytta kan du följa denna checklista:

1. Välj ett eller flera tester.
2. Beställ på nätet hos Family Tree DNA.
3. Topsa dig med det testkit som kommer på posten och skicka sedan tillbaka det.
4. Gå med i projektet "Swedish DNA" hos FamilyTreeDNA, för att få hjälp att tolka ditt resultat och enkelt kunna jämföra dig med andra testade från samma område (det finns förstås även andra "landsprojekt" om de passar dina rötter bättre).
5. Titta på dina resultat och undersök de matchningar med

andra testade som du får.

6. Dela med dig av ditt släktträd till dina matchningar för att försöka hitta var släktkopplingarna finns.

7. Försök hela tiden lära dig mer om vad dina resultat betyder och vad de säger om din släkt.

Här finns mer nyttig information att läsa:

Hemsidan för SSGG – Svenska Sällskapet för Genetisk Genealogi: www.ssgg.se

Facebook-gruppen **DNA-anor**, där alla vi som håller på med DNA-släktforskning träffas och diskuterar.

Det finns även andra företag som erbjuder DNA-tester för släktforskare, t ex **23andMe** och **AncestryDNA**.

Jag vill vara tydlig med att jag inte har något som helst ekonomiskt samröre med företaget Family Tree DNA. Jag är bara en av de frivilliga administratörerna för projektet Swedish DNA. Och jag tycker DNA-släktforskning är så himla roligt!

Syfte	Family Finder	YDNA	mtDNA	Kommentar
Kontrollera ett släktskap som hittats i skriftliga källor i äldre tid	1	5	4	Nyckeln är att hitta raka mans- eller kvinnolinjer från det släktskap som ska undersökas.
Undersöka om två nutida personer är syskon/halvsyskon	5	5	3	YDNA om båda är män och mtDNA om båda är kvinnor
Hitta okänd fader inom 2-3 generationer	5	Se nedan	Se nedan	Bäst är om man har en misstänkt, vars släktingar man kan testa. Men man kan ha tur även utan en misstänkt.
Hitta okänd fader längre än 2-3 generationer tillbaka	3	5	0	Bäst är om man har en misstänkt, vars släktingar man kan testa. Men man kan ha tur även utan en misstänkt.
<i>Om barnet till den okände fadern var en pojke som har manliga ättlingar</i>				
Hitta okänd fader längre än 2-3 generationer tillbaka	3	0	0	Bäst är om man har en misstänkt, vars släktingar man kan testa. Men man kan ha tur även utan en misstänkt.
<i>Om barnet till den okände fadern var en pojke som inte har manliga ättlingar</i>				
Hitta okänd fader längre än 2-3 generationer tillbaka	3	0	0	Bäst är om man har en misstänkt, vars släktingar man kan testa. Men man kan ha tur även utan en misstänkt.
<i>Om barnet till den okände fadern var en flicka</i>				
Hitta nu levande släktingar, 3-15-männingar	5	2	1	
Kartlägga släktgrenar i tiden före skriftliga källor	0	5	4	Nyckeln är att hitta raka mans- eller kvinnolinjer
Verifiera din pappersforskning	2	5	4	Kräver tester av många personers YDNA och mtDNA för att verifiera flera grenar
Ta reda på sin haplogrupp som kvinna	0	0	5	Välj testnivån fullSequence
Ta reda på sina haplogrupper som man	0	5	5	Välj minst YDNA37 (men helst YDNA67) samt för mtDNA välj testnivån fullSequence

Få ledtrådar till släktens geografiska ursprung	4	1	1	Arvet av DNA är mestadels slumpmässigt, så det reflekterar inte alla delar av släkten
Kartlägga hur släktens raka fäderne- och mödernelinje förflyttat sig från ursprunget i Afrika för hundratusen år sedan till idag	0	5	5	
Söka biologiska föräldrar till adopterad pojke	5	3	2	
Söka biologiska föräldrar till adopterad flicka	5	0	2	
Få fram ett helt släkträd ur ditt DNA	0	0	0	Det går inte att få fram ett färdigt släkträd ur ditt DNA. Krävs alltid pappersforskning i botten.
Få veta hur stor andel Neanderthalgener du har i ditt DNA	3	0	0	Grov uppskattning kan fås. Testet Geno2 från National Geographic ger troligen aningen högre säkerhet.
Ha roligt och få nya släktingar	5	5	5	Du får garanterat nya släktingar och gör nya spännande upptäckter!

Skrivarkurs på Landsarkivet

Hösten 2014 anordnade JLS tillsammans med Landsarkivet skrivarkursen "Att skriva sin släkthistoria". 26 personer deltog vid 4 tillfällen under 3 timmar per gång. Karen Cooper och Görel Stephansson var våra guider. Två guider som kompletterar varandra och har en utarbetad metod för skrivandet och gensvar. Kursutvärderingen visade att man var nöjd, men några hade önskat att det mer skulle ha handlat om släktforskning.

Mitt slutarbete är det som följer nedan. Utgångspunkten är en födelsejournal från 1849.

Anna Christinas månadsblödning har upphört. Inte nu igen. Vem kan det vara? Inte kan hon gå hem nu heller. Hur ska det gå nu? Hon rannsakar sig. Blev det till den där gången i fjöset, då stalldrängen Axel tog henne? Eller, kanske, då frun rest till sin döende mor? Han tog henne då hon stod böjd över vedlåren för att lägga in mer ved i kakelugnen? Inte hade hon velat, varken med Axel eller husbonden. Vad ska jag göra nu? Och inte kan jag berätta.

Anna Christina är uppe med tuppen, vill inte tänka på det.

Laddar köksspisen, som vanligt, med tändved och stickor, stänger luckan, men det blir inte varmt. Hon förstår inte. Öppnar luckan och ser att hon glömt att tända. Suckar djupt. Hon drar sig undan umgänget med de andra pigorna på gården.

Magen blir rundare och rundare. Anna Christina gör allt för att dölja sin belägenhet.

- Värst vad du har lagt på dig, säger en av pigorna, när de ska till med grisslakten.

Anna Christina, blänger ilsket tillbaka, utan att svara.

- Du är väl inte på det viset?
- Hur kan du tro det?

- Ja, jag bara undrar jag.

Så en tidig decembermorgon, väcks hon av kyrkklockornas dånande, men det visar sig att det egentligen är födsloarbetet som börjat. Hon har tidigare packat ihop sina tillhörigheter. Nu stoppar hon ned nattsärken och stiger tyst ut på gatan i nattens mörker. På de halkiga gatorna tar hon sig stapplande fram. Hon borstar av snön från den svarta yllekappan och den grå vad-malskjolen, som släpat i snön, borstar av kängorna och tar av sig schaletten och skakar av den innan hon ringer på dörrklockan till Allmänna Barnbördshuset på Barnhusgatan. Hon blir insläppt av jordemodern, Amanda Nilsson och hälsas med orden

- Jaså, det är dags nu igen.
Sedan Anna Christina har fått av sig ytterkläderna antecknar jordmodern i Obstetriska klinikens journal, ”I löpande räkning No 2766. I årsräkningen No 463. Sängen No 10”.

- Ålder? Frågar jordmodern.
- 26, svarar Anna Christina.
- Gift?
- Nej, säger hon tyst.
- Var kommer Ni ifrån?
- Johannes.
- Hur länge?
- Ett tag, mumlar Anna Christina, och tillägger tyst, som piga.
- Var kommer Ni ifrån?
- Lovön.
- När kom Ni till staden?
- 7 år sen.
- Första regleringen?
- 19.
- Hur har den varit?
- En gång i månaden, cirka tre dar.
- När var sista månadsregleringen?
- Slutet, februari.
- När kändes fosterrörelser första gången?

- Juli.
- Jahaja, vecka 23.
- Hm.
- Hur har Ni mått under grossessen?
- Bra.

Efter tvagning blir hon lagd i ett kalt barnbördsrum med gulvita väggar. Där finns flera andra kvinnor ”på det viset”. Doften av intorkat blod och mögel är påträngande.

- Ja, Ni har ju ett gott hälsotillstånd och kroppsbeskaffenhet och bäckenets form och vidd är rymligt, meddelar Amanda Nilsson, efter den kroppsliga undersökningen.
- Hmm.
- Ni är i förlossningsaktens andra stadie. Men Ni har ju fött ett fullgånget levande foster tidigare?
- Jaa, säger Anna Christina, och tittar bort och rodnar.

Värkarna börjar inte riktigt förrän klockan fem på eftermiddagen. Hon kvider tyst när de kommer. Vill inte vara till besvär. Hon är ju andragångsföderska. Hon förbannar sig själv, som blivit i grossess igen. Hur kan det komma sig att hon blir gravid så lätt? Det här går ju inte, vad kan jag göra för att undvika det?

Vid midnatt konstaterar jordmodern, att modernmunnen är helt utplånad. Kvart i ett, på natten mot den femte december, föder Anna Christina, medan

hon kniper ihop munnen och håller hårt med händerna i sängkanten.

Sedan jordmodern antecknat i födelsejournalen ”Lefvande gossebarn, ordinärt kroppstillstånd, vigt 8½ skålpund” (3,613 kg) ”längd ifrån hjässan till hälarne 17½, d:o Nafveln 10¼. Längden af hufvudets Diam. Oxip. Mentalis” (som hör till själslivet) ”5, Oxip. Frontalis” (till pannan hörande) ”4¼, Intertregmatica 3¼” försvinner hon ut ur förlossningsrummet med barnet, som ska tvättas och lindas. Anna Christina är trött och har just somnat när jordmodern återkommer för att pressa ut moderkakan. Den vill inte komma ut.

- Jag måste bearbeta magen, säger jordmodern.

Och först klockan fyra på morgonen kan efterbörden tas ut. Anna Christina har ont, magen ömmar, hon är trött och törstig, men somnar igen och drömmer mardrömmar. I drömmen kommer hennes förstfödde tillbaka. Hon ser henne komma stultande mot sig, men plötsligt faller det lilla flickebarnet ned i ett svart hål och är borta. Anna Christina vaknar av att hon skriker i högan sky.

Källor:

Allmänna barnbördshuset FIab:3 (1849-1849) Bild 4360/sid392. Obstetriska Kliniken.

Lovö CI:5 (1766-1850) Bild 117.

Inger Broman
En av deltagarna

«Om hundre år er allting glemt»

Av Jan Ludvig Bjercknes.

Dette er et utsagn som er fullstendig feil. Det er etter 100 år sannheten kommer fram. Det er min erfaring og det ønsker jeg å dele med leserne.

Min morfar Olaf kom fra Inderøy. Det har alltid blitt hevdet i familien. Med familie i denne sammenheng, mener jeg min mormor Olga og min mor Astri og hennes 2 søstre, altså mine 2 tanter, Solveig og Gerd. Det har vært en familiehemmelighet hvorfor min morfar aldri tok kontakt med sin familie på Inderøy, noe må ha skjedd! Hvis min mor og mine 2 tanter visste noe mer, så sa de aldri noe om det. Nå er alle som kan ha hatt kjennskap til en eventuell hemmelighet, borte. Slik at nå er det tilfeldighetene som avgjør hva vi får vite.

Min morfar Olaf døde i 1966, min mormor Olga døde i 1976 og dette var lenge før jeg hadde interesse av slektshistorie, så jeg fikk aldri spurt om detaljer. Da jeg startet med «Inderøy slekta», var min første tanke at morfar Olaf kom fra en familie som hadde blitt oppløst på en eller annen måte. At han var misfornøyd med å være bort-satt kan jo være en forklaring på hvorfor han aldri tok kontakt. Han hadde kanskje ikke noen å kontakte heller. Spørsmålene var mange, svarene var få.

Det var noen som foreslo å starte med å sjekke kirkebøker i Oslo. Jeg visste at mormor og morfar hadde bodd på Kampen i Oslo, for min mor ble født i

Oslo 27. oktober 1914 og døpt i Kampen kirke vinteren 1915. Derfor sjekket jeg kirkebøkene for Kampen og nabokirken Vålerenga fra 1913 og utover, men uten å finne spor. Til slutt ble letingen kronet med hell, mormor og morfar hadde giftet seg borgerlig, som såkalte dissidenter, den 13. juni 1914 og «Vigselsbok 1911-1925» har denne teksten:

Ungkarl murerarbeider Olof Anderson og frøken Olga Jensine Jensen. Født i Mattmars forsamt i Jemteland 22. mars 1889 av foreldre gaardbruker Anders Olson og hustru Anna Olson, vaccinert og tilhører den svenske statskirke og frøken Olga Jensine Jensen født i Aremark 22. januar 1890 av foreldre arbeider Jens Larsen og konen Sofie Gundersdatter, vaccinert og tilhører statskirken.

Utrolig, nå hadde jeg et spor å følge, min morfar Olaf var født i Sverige!

Han ble tydeligvis sett på som dissident, siden han ikke tilhørte den norske statskirken.

Mattmar var stikkordet. Det er der kirken i soknet ligger og det er et lite sted i Åre kommune i Jämtland, midt i mellom Åre og Østersund. Her ble altså min morfar født 22. mars 1889. Han ble døpt den 28. april 1889 og hans faddere var Gräfte-bonden Olof Bjerring, hans hustru og bonden Erik Mattson og dennes søster Larin Mattsdatter.

Foreldrene til min morfar Olaf heter ifølge: *Fødelsebok Mattmar C:4 side 120*, Anders Olsson og Anna Petersdotter. De

ble registrert innflyttet i Sverige 30. april 1889, så til tross for de svenske navnene i dokumentene både i Mattmar og i Oslo, så var de norske. Meråker banen (Trøndelag – Jämtland) ble åpnet i 1881, kanskje reiste de med toget til Sverige? Uansett, de hadde arbeid hos bonden Olof Bjerring i Gräfte. Denne bonden flytter fra Gräfte i 1890 til Halabacken i Mattmar, mens Anna og Anders blir boende i Gräfte, da hadde de fått en datter, **Beda Amalie**, født 3. april 1891. Familien flyttet så til Mörsild 24. april 1891 og Anna og Anders gifter seg 10. oktober 1891. Den 14. mai 1892 er de registrert som flyttet igjen. Denne gang til Ocke i Mörsild. *Se: Hfr AI:9 «Öfver Ocke» side 243.* Anders tituleres som arbeider og det kan tyde på at han nå jobbet på et sagbruk i området. De bor på en plass som kalles Öfverocke nr. 2. *Ref: Folie 245, Mörsild bok AIIa:1.*

21. mai 1893 blir **Anna Maria** født og så fødes ytterligere 5 barn (**Alma Kristina 1895, Petrus Gustaf 1897, Jon Alfrid 1899, Karl 1902 og Axel Bernhard 1905**) før de flytter tilbake til Inderøy 18. februar 1906. Min morfar Olaf ble forøvrig konfirmert i 1903 i Mattmar til tross for at de bor i Ocke i Mörsil. Dette ifølge **Husförhørsboken i Mörsil.** (Navnene er skrevet slik de er registrert i Sverige)

Faren til min morfar Olaf (altså min oldefar) het Anders. Anders var «uekte» født i Melhus rett sør for Trondheim 08. februar 1858. Foreldrene hans heter Ole Andersen Husby og Brynhild

Sivertsdatter. Min oldemor Anna, var født på Inderøy 19. juni 1868. Foreldrene hennes het Peter Lornts Olsen og Bergitte Andersdatter Farbu. Jeg kan bare gjette meg til hvorfor Anders og Anna flytter til Sverige i 1889. Kanskje fordi Anna var gravid og de ikke var gift, så de en mulighet til å unngå «folkesnakket», samtidig som de muligens hadde fått seg arbeid på andre siden av grensen. Uansett det var behov for gårdsarbeidere i Jämtland og der var det sagbruk og behov for skogsarbeidere også, men det er et ubesvart spørsmål, hva de levde av. Anders var titulert som arbeider og det kan være så mangt. Som nevnt over, 18. februar 1906 er de notert som utflyttet fra Sverige

og de skal til Inderøy i Norge. Der finnes de også i kirkeboka, som innflyttere. Faren til Anna, Peter Lornts Olsen var død 5. januar 1906, så jeg velger å tro at det kan ha sammenheng med flyttingen fra Sverige i 1906. Det kan jo også være at unionsoppløsningen i 1905 betyr noe, det er ikke sikkert at det var så enkelt å være norsk i Sverige i den tiden.

Det var folketelling i Norge i 1900, men da bodde mine forfedre i Sverige, og jeg hadde ingen sjanse til å finne «mine» i Norge. Når folketellingen av 1910 ble offentlig, 100 år etter, i 2011, kunne jeg fortsette med å lete etter «min familie» på Inderøy. Derfor er utsagnet «**om hundre år er allting glemt**» helt feil, det er etter 100 år vi får

svar på mange spørsmål.

Anders og Anna har nå tydeligvis tatt navnet **Farbu**. 2 av barna var ikke nevnt i tellingen under bostedet Farbugjærdet. Bada finner jeg som tjenestepike på Langheim hos grandtante Jørgine Farbu og Kristian. Alma finner jeg som tjenestepike på Langenget, hos Iver og Oline Norum. Begge steder er på Inderøy. Petrus Gustaf (13 år) og Jon Alfrid (11 år) finner jeg ikke noe sted. I tillegg hadde de fått ytterligere 2 barn etter hjemkomsten fra Sverige, Borghild og Pauline. Moren til Anna, Bergitte, bor fortsatt på Farbugjærdet, som «inderste». De hadde kjøpt Annas hjemsted Farbugjærdet. *Inderste = En som leide seg inn hos andre og hadde egen husholdning.*

Fortsättning i nästa nummer.

Jämtlands lokalhistoriker och släktforskare (JLS) och föreningen DIS-MITT

inbjuder tillsammans med Riksarkivet, Landsarkivet i Östersund, till

Släktforskningens dag 2015

Lördagen den 21 mars kl 11-16

Öppet hus på Landsarkivet i Östersund

11.30 **Forskning i ”Skogsfinska kulturlämningar”, Maths Östberg**
berättar.

13.30 **Forskning i Norge**, landsarkivarie **Maria Press** berättar.

DIS-Sør-Trøndelag har Work-shop om släktforskning i Norge.

JLS och DIS-MITT visar släktforskarprogram.

Forskarsalen är öppen för forskning och frågor.

Fika serveras under hela dagen. Lotteri!

Presentationer

Mötet 3 mars: Tre berättare:

Hans Olof Nylén, pensionerad distriktsläkare och numera sekreterare i Mattmars hembygdsförening. Har sysslat med dokumentation av några byars utveckling och dokumentation av skolornas framväxt och avveckling. Skrivit boken *Fyra byar i Mattmars socken* som kommer att presenteras.

Jim Hedlund, pedagog på Landsarkivet berättar under rubriken: "Neej! Båten sjunker!...". Det är inte bara odjur som finns under Storsjöns vattenyta. Det finns otaliga uppgifter om olyckor (stora och små) med färjor och ångbåtar som gått på grund eller försvunnit ner i djupet.

Eva Sundin, berättar om Wendela Smith och hennes hembiträde Paulina Paulsson.

Karin Zidén och Örjan Bertilsson

Den 20 april presenterar de sin bok *Rokokomålaren Anders Berglin*.

Författarna Karin Zidén och Örjan Bertilsson har båda ett livslångt och brinnande intresse

för jämtländsk folkkonst. De har vid sidan av sina respektive arbeten, Karin som språklärare och Örjan som lantbrukare, under många år bedrivit en omfattande inventering och forskning kring

jämtländskt allmogemåleri. Tillsammans har de gjort otaliga resor både inom och utanför landskapets gränser för att på plats studera gamla möbler, föremål och kyrkomåleri. Med tiden har de utvecklat ett kunnande att särskilja de olika kvaliteterna hos de jämtländska målarna. Anders Berglin (1737 – 1805) föddes i Berg, och bosatte sig i Östnår, Hackås, där han var verksam som målare och blev en flitigt anlita kyrkodekorator. Berglin bidrog genom sitt konstnärskap till det jämtländska möbelmåleriets blomstring. I boken presenteras ett rikt bildmaterial som inte bara ringar in Berglins karaktäristiska penseldrag utan också ökar kunskapen om den jämtländska folkliga möbelkulturen. Författarna har även forskat kring de ursprungliga beställarna och brukarna av föremålen.

Den 21 mars, Släktforskningens dag

berättar Maths Östberg om Skogsfinska kulturlämningar. Maths, sitter med i styrgruppen för projektet *Finnskogarna*, och är en geolog uti fingerspetsarna och han kommer från en företagsam familj. Han har en lång meritlista med många skogsfinska inslag och är kvartärgeolog och har ett stort intresse för topografi. Sedan 2004 är Maths ordförande i den gränsöverskridande föreningen *Finnskogsriket*, han är projektledare för bygget av en rökstuga vid Locksjön på Bollnäs Finnskog och redaktör för medlemstidskriften *"Från*

Finnskogsriket". Maths är även representant för Gävle-Dala-regionen i föreningen *FINNSAMs* (finnbygder i samverkan) ledningsgrupp sedan föreningens bildande 1993.

Maths intresse för finnskogen hör nära ihop med hans intresse för kartor och geologi. Finnskogens terräng och de skogsfinska bosättningarna är det som fascinerar honom mest. Han är sedan länge ansvarig för inventeringen av "Deskogsfinska karaktärsbyggnaderna i Skandinavien" och har även skrivit högskoleuppsatser och fackartiklar om dessa. Han har även

sammanställt många olika finnskogskartor med bosättningar, topografi och utflyktsmål.

Finnskogsmuseet i Skrårdrabo startades 1986 av Maths Östberg och Finn Rideland och sedan 1998 drivs museet av Maths i samarbete med Skrårdrabo Bygdegårdsförening. Det är idag det enda tvärskandinaviska museet med skogsfinsk kultur som tema.

Ref. <http://finnskogarna.com/maths-ostberg-och-finnskogsmuseet-i-skraddrabo>

Sonja Olausson Hestner berättar om torp 5 maj.

Jag är mamma, mormor och f.d distriktssköterska. Är nu också pensionär som släkt- och bygdeforskar sedan 20 år tillbaka. Jag är också föreningsmänniska som på det viset började söka, tyda och dokumentera torp i Rödöns socken. Det är ett arbete som pågår fortfarande.

Berit Jonsson tar oss runt på Birka den 24 maj.

Ny förteckning över släktforskare

Urban Leijon och Karin Edvardsson, har länge tänkt uppdatera släktforskarförteckningen från 1988. Det finns i förteckningen flera äldre forskare som avlidit och det måste kollas upp vilka som tagit över deras forskning. Förteckningen är mycket inaktuell. Uppgifterna är ju ganska gamla vid det här laget. Tanken är att uppdatera informationen i den äldre förteckningen och få in uppgifter från nya släkt- och lokalhistoriska forskare.

Urban vill få uppgifterna om dina släktforskningsområden,

de släkter du forskar om och de byar/socknar framför allt i vårt län du forskar om. Naturligtvis tar vi också med om du forskar om andra delar av Sverige och världen.

Förteckningen om forskarområden kommer sedan att finnas tillgänglig på JLS hemsida. Forskare kan gå in på hemsidan och kolla om någon forskar på samma område och kan sedan själva ta direktkontakt med den forskaren.

Skicka uppgifter under adress urban.leijon@gmail.com.

Vårterminens program 2015

Tid	Aktivitet	Värd/ Ansvarig
Medlemsmöte Landsarkivet Tisdag 3 mars kl 18.00	Tre forskare berättar om sin forskning: "Fyra byar i Mattmars socken – Hållbacken, Kluk, Offne och Tossberg". Hans Olof Nylén berättar. "Neeej! Båten sjunker!..." . Jim Hedlund berättar. "Wendela Smith och hennes hembiträde Paulina Paulsson". Eva Sundin berättar. Se sid 10.	Ordinarie värdar
Öppet hus Släktforskningens dag Landsarkivet Lördag 21 mars kl 11-16	Släktforskningens dag Tema: Norden Forskarsalen öppen. Arrangörer: JLS, DIS-MITT, Landsarkivet, Se sid 9 och 10.	Styrelsen Ordinarie värdar

<p>Årsmöte och 70-årsjubileum Östersunds sjukhus Tisdag 14 april kl 17.30</p>	<p>Årsmöte och därefter middag med underhållning. Se sid 1.</p>	<p>Styrelsen</p>
<p>Medlemsmöte Landsarkivet Måndag 20 april kl 13.00</p>	<p>Rokokomålaren Anders Berglin Örjan Bertilsson och Karin Zidén berättar. Därefter fika med Utvärdering av hösten/vårens program. Se sid 10</p>	<p>Programgruppen</p>
<p>Medlemsmöte Landsarkivet Tisdag 5 maj kl 18.00</p>	<p>”Torp och torpkontrakt” Sonja Olausson Hestner berättar. Se sid 11</p>	<p>Ordinarie värdar</p>
<p>Medlemsmöte Lokal Musslan, ingång 6. Samling innanför entrén. Måndag 18 maj kl 13.00</p>	<p>Studiebesök på Landstingets arkiv Anette Högstedt informerar om Landstingsarkivets handlingar som kan vara av intresse för oss släktforskare samt besök i arkivet. Tidigare inställt studiebesök.</p>	<p>Programgruppen</p>
<p>Utflykt Söndag 24 maj kl 12.00. Samåkning: Samling vid Rådhuset i Östersund kl 11.30</p>	<p>Utflykt till Birka Anders Hansson, arkeolog vid Jamtli, berättar och visar oss runt bland vikingagravarna. Berit Jonsson, tidigare lärare på Birka, berättar folkhögskolans historia och visar skolan. Anmäl Dig senast 18 maj till Eva Sundin helst på mailen tangtorpet@home.se eller telefon 070-689 9262 Meddela också om du har plats i Din bil eller vill ha skjuts. Fika under eftermiddagen.</p>	<p>Programgruppen</p>

Avsändare: JLS
c/o Maud Tornving
Nyponvägen 21
831 62 Östersund